

ŽMOGAUS TEISIŲ APSAUGOS SISTEMOS STIPRINIMAS KONSTITUCINIO SKUNDO INSTITUTU (2014)

Pagrindas: Teisės instituto 2011 m. veiklos planas; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-2012 metų programos įgyvendinimo priemonių sąrašė 150 priemonė, pavadinta: "Parengti projektus teisės aktų, įtvirtinančių žmonėms teisę kreiptis į Konstitucinę Teismą su individualiu konstituciniu skundu, kai išnaudotos kitos teisminės gynybos priemonės ir kyla abejonių dėl byloje taikytos teisės konstitucingumo, sukurti individualaus konstitucinio skundo instituto taikymo nacionalinėje teisėje sistemą", kurios įvykdymo data - 2011 m. IV ketvirtis.

Tyrėja: Lina Beliūnienė

Tyrimu atsakoma į klausimą, koks asmens konstitucinio skundo modelis būtų tinkamiausias Lietuvai. Siekiant šio tikslo, apžvelgiamas asmens konstitucinio skundo suvokimas istoriniu ir pasirinktų nagrinėti Europos valstybių lyginamuoju aspektu. Taip pat pristatomi ir nagrinėjami pagrindiniai asmens konstitucinio skundo priemonės įtvirtinimo Lietuvoje tikslingumo argumentai ir šio teisinio instituto diegimas. Be to, gilinamasi į konkrečius probleminius konstitucinio skundo instituto įtvirtinimo Lietuvoje aspektus, pateikiami siūlymai įstatymų leidėjui, kurie būtų vertingi įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės dar 2011 m. numatytą siekį sukurti individualaus konstitucinio skundo instituto taikymo nacionalinėje teisėje sistemą.

Tyrimo autorė teigia, kad Lietuvai tinkamiausias žmogaus teisių apsaugą stiprinantis konstitucinio skundo modelis būtų toks, kuris papildytų esamą bendrosios ir specialiosios kompetencijos teismų atliekamą netiesioginę žmogaus konstitucinių teisių apsaugą. Be to, suteiktų galimybę ginčyti labiausiai Europos Žmogaus Teisių Teisme ginčijamų ir pripažintų labiausiai pažeidžiamomis, teisių – ypač procesinio pobūdžio teisių ir jų garantijų, taip pat lygiateisiškumo, nuosavybės ir socialinių teisių – pažeidimus. Nustačiusi įstatymų leidėjo pasirinkto konstitucinio skundo modelio trūkumus, autorė pagrindžia kitokio konstitucinio skundo modelio įtvirtinimo Lietuvoje reikalingumą būtent procesinio pobūdžio teisių ir jų garantijų apsaugos labui.

